

Udvarokból árnyas kerteket!

A füstös, koszos, zajos és forró városi káoszról kiszakadni akkor a legegyszerűbb, ha saját kertünkbe menekülhetünk.

Budapest belső kerületei azonban súlyos zöldfelületi hiánnyal küzdenek. Becslések szerint a VII. kerületben például $.6 \text{ m}^2$, vagyis kevesebb, mint 1% az egy főre eső zöldfelületek területaránya. Ez a legfőbb oka annak, hogy minden lehetséges helyen célszerű kertet létesíteni.

Egy lakóudvarra tervezett kertnek sok kihívásnak kell megfelelnie, mert a kert árnyékos helyen lesz és talán már burkolat is van rajta. Ágyások, konténerek és árnyéktűrő növények segítségével kreatív módon jó megoldások szülehetnek. Mivel a terület árnyékos és fagytól védett, így a nyílt területeknél korábbi kiültetés lehetséges és a növényeknek is hosszabb lesz a vegetációs időszakuk. Összegyűjtöttünk néhány hasznos tanácsot az ilyen árnyas kertek tervezéséhez:

- A változatos növényállomány és a leburkolt területeken használt világos színű kövek, élénk színű mozaikok és burkolókövek, továbbá a világos fa vagy terrakotta kon-

ténerek és a vidám, halványsárgára, narancsra vagy halványzöldre festett bútorok használatával világosítani lehet az ilyen kerteket. Világítótestek, lampionok vagy gyertyatartók is színesebbé teszik az összhatóást.

- Kerüljük a sötét színű építőanyagokat és a sötét, sűrű növényzetet.
- A vízzel kapcsolatos építmények, mint a szökőkút, medence, madárfürdő vagy más vízi létesítmény, feldobják a hangulatot.
- Ültetőedények, különböző magasságúra megemelt virágágyások vagy üres cserepek, téglák és egyéb burkolóelemek

által kialakított szintkülönbségek használatával érdekesebb és vizuálisan nagyobb tér nyerhető.

- A különböző növények használata egész évben vonzóvá teszi a kertet. Sok növény szereti a félárnyéket vagy a félig benapozott területeket, és van néhány, amely a mély árnyéket kedveli.

A következő felsorolás tartalmazza az udvarokon létesített kertekhez alkalmas árnyékkedvelő növényeket. Érdeemes megkérdezni a helyi faiskola szakértőjét további információkért.

Havasszépe

ÉVÉLŐK

Pompás szírvirág (*Dicentra spectabilis*)
Húsos rizómáival terjedő, életerős, bokros évelő. Szereti a jó tápanyag-ellátottságot

Tollbuga (*Astilbe spp.*) Magas, bokros növekedésű hosszú életű évelő. Virágok tollas összetett fürtben nyílnak júniustól-júliusi.

Árnyliliom (*Hosta spp.*) Lenyűgözően változatos és ugyanakkor igénytelen.

Csészerojt (*Tellima grandiflora*) Tejfehér virágait hozza május-június hónapokban.

PÁFRÁNYFÉLEK

Szinte minden páfrány árnyékkedvelő és vízigényes. Néhány példa:
Struccpáfrány (*Matteuccia struthiopteris*)
Igénytelen, mégis gyönyörű.

Japán festett páfrány (*Athyrium niponicum*) Az egyik legszebb páfrány fajta. A levelek úgy néznek ki, mintha kézzel festették volna.

Éplevelű gimpáfrány (*Phyllitis scolopendrium*) Egyedi megjelenésű örökzöld páfrány. Tagolatlan, nyelv alakú, borszerű hullámos szélű, világos fényeszöld. Időnként lássuk el lombkomposzttal.

Tollbuga

CSERJÉK

Havasszépe (*Rhododendron spp.*) A savanyú 4, 5-5 pH körüli talajokban érzik jól magukat, emiatt ültetése gondos talajjavítást igényel! Ezt kávé zaccal, fűrészporral lehet elérni.

Japán babérsom (*Aucuba japonica*) Széles, exotikus, zöld-sarga tarka levelű örökzöld növény. Közepesen nedves talajban érzi igazán jól magát.

Babérmeggy (*Prunus laurocerasus*) Örökzöld, sűrű, idővel szétterülő cserje. Nem igényes, túlzott növekedését erős tavaszi visszametszéssel korlátozhatjuk

Hortenzia (*Hydrangea spp.*) Levelek tojásdad alakúak és fűrészszélűek. Virágzatuk kúpos, gömbös vagy lapos bugavirágzatok. Nedves talajban érzik igazán jól magukat. Egyes fajták kifejezetten a savanyú pH értékű talajokat kedvelik.

Puszpáng (*Buxus sempervirens*) Tömött, lassú növekedésű, fényes, apró levelű örökzöld cserje. Legjobban félárnyékban, nedvesebb talajokon fejlődik.

Kerti madárbirs

Japán festett páfrány

TALAJTAKARÓK

Indás infű (*Ajuga spp.*) Örökzöld, leveleivel is díszítő évelő, teljes árnyékot is elviseli.

Májusi gyöngyvirág (*Convallaria majalis*) Gyöktörzsos, sűrűn tarackoló.

Meténg (*Vinca spp.*) A talajon gyorsan kúszó, hajtásaival gyorsan takaró örökzöld.

Kerti madárbirs (*Cotoneaster horizontalis*) Fényes, sötétzöld levelei késő ősszel vörösre váltanak. Rózsásfehér virágai tavasz végén és kora nyáron nyílnak. Közepesen szárazságtűrő.

Foltos árvacsalán (*Lamium maculatum* 'Pink Pewter') Szürkés lombú, nagy területet bedő kiűnő, igénytelen talajtakaró. Levele ezüstös lombúak, örökzöldek, kellemetlen szagúak.

Kúszó kecskerágó (*Euonymus fortunei* Emerald n Gold) Kitűnő örökzöld törpe cserje. Fényes tarka levelei sárga szélűek. Talajtakarónak, alacsony sövénynek, dészás növénynek alkalmas.

Zöld Levél Program

A Lélegzet Alapítvány városzöldítő programja 2007 júliustól 2008 júniusig tart.

Célja, hogy javuljon a környezet állapota a belső városrészekben a sokasodó zöldfelületek, a virágos erkélyek, ápolt kertek és parkok révén. Zöldüljön ki az V., VI., és VII. Kerület és az Újlipótváros!

Lélegzet Alapítvány elérhetősége:

1075 Budapest, Károly krt. 3/a III. Em. 2.
Postacím: 1465 Budapest Pf 1676
Telefon: 411 0509

Fax: 266 0150
Honlap: www.levego.hu/zoldlevel
Adószám: 18238341-1-42
Bankszámlaszám: K&H 10201006-50088146-00000000

Irta

Kristin Faurest/Artemisia Tájépítész

A kiadvány tervezte

Greg Spencer